

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

ул. Македонија 12/3
1000 Скопје
Република Македонија
Тел: + 389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzh@dzh.gov.mk
www.dzh.gov.mk

Број: 19 – 159/14

Дата: 16.10.2015

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на финансиските извештаи на Министерство за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст Министерство) на сметката на буџет од самофинансирачки активности (787) за 2014 година, заедно со ревизија на усогласеност.

За финансиските извештаи на Министерството за 2014 година изразивме неповолно мислење за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи и за усогласеноста со законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Извршена е ревизија на финансиските извештаи на Министерството за 2012 година, при што овластениот државен ревизор не изрази мислење за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи и изрази неповолно мислење за усогласеноста со законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Во јануари 2014 година извршена е ревизија на резултатите од спроведувањето на препораките од конечниот извештај на Министерството за 2012 година за оваа сметка, при што се констатира дека одговорните лица во Министерството во поголем дел ги спровеле препораките.

Со извршената ревизија на финансиските извештаи на Министерството за 2014 година констатирано е дека:

- На крајот на известувачкиот период со состојба 31.12.2014 година, не е извршен попис на средствата, обврските и побарувањата;
- Одобрување и доставување на настанатите обврски до лицата одговорни за евидентирање на истите не се врши навремено, што влијае на реалноста и објективноста на исказаните состојби на билансните позиции активни временски разграничувања и обврски спрема добавувачите;

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- Констатирани се неправилности во начинот на користење на средствата за гориво од страна на корисниците на службени моторни возила, поради отсуство на лимити во однос на неговата потрошувачка. Исто така, не е воспоставена пракса за пополнување на работен лист или работен налог при користење на службено моторно возило, што не е согласно одредбите на Правилникот за условите, начинот и постапката за користење на службените возила на Министерството.

За надминување на констатираните состојби дадени се препораки во извештајот. Законскиот застапник на субјектот до Државниот завод за ревизија достави известување за преземени мерки по дадените препораки во Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор број 19-159/8 од 31.07.2015 година, кои ќе бидат предмет на проверка во понатамошниот период.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страните 11 и 12 заедно со ревизија на усогласеност на Министерството за животна средина и просторно планирање на сметката на буџет од самофинансирачки активности (787), која се состои од биланс на состојба на ден 31 декември, биланс на приходи и расходи за 2014 година и преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансискиот извештај.
- 1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Извршена е ревизија и издаден е извештај за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи на Министерството за животна средина и просторно планирање за 2012 година и е изразено воздржано мислење за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи и негативно мислење за усогласеноста со законска регулатива, упатства и воспоставени политики.
- 1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај, се одговорност на раководството на субјектот од точка 1.1. на овој извештај застапувано од:
 - Абдилаќим Адеми – министер, потписник до 25.06.2014 година;
 - М-р Нурхан Изайри – министер, потписник од 25.06.2014 година.

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки, избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени процени кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

- 1.5. Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1., врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите,

финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски доказ за тоа дали приходите и трошоците на Министерството се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и проценка на ризикот од неусогласеност.

Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI). Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и процената на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефективноста на внатрешните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствени процени направени од страна на раководството на субјектот, како и оценка на сèвкупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

2. Цели, заснованост и период на вршење на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања било поради измама или поради грешка, овозможувајќи му на ревизорот да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изгответи, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и да известува за финансиските извештаи и да комуницира, во согласност со ревизорските наоди.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики и да ја известува законодавната власт и други соодветни тела за наоди и расудувања.

- 2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија и се прифатени и спроведени извесни корекции од страна на субјектот, како резултат на утврдени погрешни прикажувања.
- 2.3. Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 09/03/2015 до 05/06/2015 година кај Министерство за животна средина и просторно планирање од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Осврт на ревизијата од претходната година - спроведување на препораките

Во јануари 2014 година извршена е ревизија на спроведување на препораките дадени во Конечниот извештај на ОДР за 2012 година и издаден е извештај за статутот на спроведување на препораките. Од содржината на презентираниите податоци во наведениот извештај, ревизијата констатира дека Министерството презело мерки за дадените препораки, при што една е целосно, а една е делумно спроведена. За препораката која била делумно спроведена, а се однесува на преземање мерки за усвојување на предлогот за измена на „Правилник за трошоците за работите извршени надвор од управна постапка по барање на странката“, состојбата не е променета.

4. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршиот состанок со раководството и одговорните лица на субјектот - предмет на ревизија, одржан на ден 03 јуни 2015 година. По барање на министерот, на 01 јули 2015 година, се одржа средба на која повторно беа дискутирани дел од состојбите констатирани со извршената ревизија.

Законскиот застапник на субјектот до Државниот завод за ревизија достави известување за преземени мерки по дадените препораки во Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор број 19-159/8 од 31.07.2015 година, кои ќе бидат предмет на проверка во понатамошниот период.

Констатирани се следните состојби:

4.1. Финансиски извештаи

Биланс на состојба

4.1.1. На крајот на 2014 година надлежното лице во Министерството формирало пописна комисија за вршење на редовен целосен годишен попис на средствата, обврските и побарувањата нивните извори во Министерството за животна средина и просторно планирање на ден 31.12.2014 година, но до законски утврдениот рок (најдоцна дваесет дена пред рокот пропишан за доставување на годишната сметка) не е изготвен Извештај од извршен попис и не се доставени пописни листи на средствата, обврските и побарувањата со кои располага Министерството, што не е во согласност со член 21 од Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници и членовите 29 и 30 од Правилникот за сметководството за буџетите и буџетските корисници.

Не е спроведен попис на паричните средства, обврските и побарувањата на сметката на буџет од самофинансирачки активности (787) со состојба 31 декември 2014 година, односно не била утврдена правната основа за постоење на побарувањата и обврските, не се проверило дали истите се уредно, хронолошки, целосно и правилно евидентирани во сметководствената евиденција, какви мерки се преземени од одговорните лица за наплата на побарувањата кои потекнуваат од минати години и изнаоѓање на причините за неизмирените обврски спрема добавувачите.

Неспроведениот попис на крајот на годината, како една од најважните активности за усогласување на состојбата на средствата, обврските и побарувањата исказани во сметководството со фактичката состојба утврдена со пописот, претставува ризик за нереално и необјективно исказување на податоците во финансискиот извештај - биланс на состојба на ден 31 декември и намалување на квалитетот на информациите кои ги даваат финансиските извештаи.

Препорака

Раководителот на субјектот да преземе активности за целосно и навремено спроведување на пописот на средствата и обврските на начин предвиден со подзаконскиот акт.

4.1.2. Со извршениот увид во сметководствената документација, направените тестови од страна на ревизорите, кои имаа за цел да потврдат дека трансакциите се евидентирани во соодветниот период, утврдени се состојби кои влијаат на реалноста и објективноста на исказаната почетна и крајна состојба на билансните позиции, активни временски разграничувања, обврски кон добавувачите и пасивни временски разграничувања :

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- Во 2014 година евидентирани се обврски во износ од 399 илјади денари кои потекнуваат од минати години и кои требале сметководствено да бидат евидентирани во годината кога настанале. Една од причините за појава на оваа состојба, претставува воспоставената пракса обврските да се евидентираат во моментот кога се плаќаат.
Овие состојби не се во согласност со начелата на ажурност и навременост на евидентирање на сметководствените настани, пропишани во одредбите од Законот за сметководство на буџети и буџетски корисници. Исто така, непостоењето на целосни и точни податоци за обврските влијае врз реалните проекции во процесот на планирање на буџетските средства за Министерството во наредниот период;
- На крајот на 2014 година на позициите Активни и Пасивни временски разграничувања искајана е состојба во износ од 427 илјади денари која претставува вкупна вредност на договорите склучени од страна на Министерството, кои се уште не се реализирани. Овој износ претставува преземени обврски по основ на договори, но истите не претставуваат обврски за плаќање се додека реално не се случи трансакцијата/финансиската промена, по што добавувајќи доставува фактура или времена ситуација. Вака воспоставената евиденција, иако претставува основа за следење на договорите и нивната реализација, сепак од друга страна не дава вистинска слика за реалните обврски на Министерството.

По укажувањата од ревизијата, одговорните лица задолжени за водење на сметководствената евиденција спроведоа соодветни корективни книжења и воспоставија вонбилансна евиденција, со што се овозможи и понатаму да се евидентираат договорите и да се следи нивната реализација, но истата да не влијае на искајаните податоци во финансискиот извештај – биланс на состојба на ден 31 декември.

Препорака

Раководителот на субјектот да преземе активности за:

- пропишување на политики за начинот на одобрување и евидентирање на преземените обврски;
- задолжување на лицата за одобрување на преземените обврски истите да обезбедат навремено одобрување и доставување на настанатите обврски до лицата одговорни за евидентирање на истите;
- задолжување на лицата одговорни за евидентирање на настанатите обврски истото да го вршат во моментот на настанување на обврската и нивното презентирање во деловните книги за известувачкиот период во кој настанале.

Биланс на приходи и расходи

4.1.3. Во текот на 2014 година евидентирани се расходи во износ од 609 илјади денари по основ на платени фактури за користење на гориво за службени моторни возила. Воспоставена е пракса фактурирањето за потрошено гориво да се врши на неделно ниво, а во фактурите се приложуваат спецификации кои содржат вредност на горивата и датум на нивно издавање со користење на безготовинска картичка. Со увид во приложената документација ревизијата констатира дека:

- Од страна на одговорното лице издадени се овластувања на одделни вработени за користење на службено моторно возило, при што не е приложен документ со кој ќе се утврди дозволениот лимит за потрошувачка на гориво од страна на секој корисник. По одржување на завршниот состанок оваа состојба е надмината, односно издадени се полномошна, со кои се овластуваат вработени да користат службено моторно возило и определен е дозволениот лимит на потрошувачка на гориво;
- На ревизијата не и се доставени работни листи (се пополнуваат доколку возилото се користи во рамки на општина каде што е регистрирано) и патни налози (се пополнуваат доколку возилото се користи вон општината каде што е регистрирано) со кои ќе се докаже начинот и континуитетот на користење на службените возила.

Поради горенаведените состојби ревизијата не беше во можност да потврди дали извршените набавки на гориво се во согласност со реалните потреби на министерството за вршење на службените работи и создаваат ризик од неефикасно, несоодветно и нерационално користење на буџетски средства. Оваа состојба не е во согласност со одредбите на член 12 од Законот за сметководство на буџети и буџетски корисници, член 14 од Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници како и со член 9 и член 10 од Правилникот за условите, начинот и постапката за користење на службените возила на министерството.

Препорака

Одговорното лице да воспостави пракса, при користењето на службените моторни возила во зависност од потребата, да се пополнуваат работен лист или работен налог во согласност со одредбите од Правилникот за условите, начинот и постапката за користење на службените возила на Министерството.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Основ за изразување на мислење

Вкупен ефект од изнесените наоди во точката 4.1., кои се основ за изразување мислење, се:

- На крајот на известувачкиот период со состојба 31.12.2014 година, не е извршен попис на средствата, обврските и побарувањата;
- Постои неажурност во евидентирањето на обврските што има влијание врз реално и објективно исказување на истите и
- Неправилности поврзани со користењето на службените моторни возила и потрошокот на гориво.

5. Ревизорско мислење

Мислење за финансиските извештаи

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 4.1., финансиските извештаи не ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Министерство за животна средина и просторно планирање на ден 31 декември 2014 година, како и резултатите на финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 4.1., активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи на Министерство за животна средина и просторно планирање, не се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

6. Останати прашања

6.1. Во текот на ревизијата од страна на Министерството прифатени се корекции дадени од Државниот завод за ревизија и тоа:

- Воведување вонбилансна евиденција за обврските во износ од 518 илјади денари, кои произлегуваат од договорите склучени од страна на Министерството, а кои се уште не се реализирани, со истовремено намалување на сметките Активни и Пасивни временски разграничувања за истиот износ и
- Спроведување на книжен став со кој се задолжуваат сметките Активни и Пасивни временски разграничувања за износ од 91 илјади денари, со цел да се коригира сметководствена грешка.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Ревизијата за прифатените корекции обезбеди налог за книжење број 490000 и истите предизвикаа намалување за 427 илјади денари на состојбата на активата и пасивата во финансискиот извештај - билансот на состојба и зголемување на Вонбилансната евиденција за 518 илјади денари.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2014 ГОДИНА

во 000
денари

Опис на позицијата	2014	2013
Приходи		
Неданочни приходи	4.612	2.380
<u>Трансфери и донации</u>	<u>439</u>	<u>0</u>
Вкупно приходи	5.051	2.380
Расходи		
Тековни расходи		
Стоки и услуги	3.712	1.667
<u>Субвенции и трансфери</u>	<u>0</u>	<u>211</u>
Вкупно тековни расходи	3.712	1.878
Капитални расходи		
<u>Капитални расходи</u>	<u>878</u>	<u>63</u>
Вкупно капитални расходи	878	63
Вкупно расходи	4.590	1.941
Остварен вишок на приходи - добивка пред оданочување	461	439

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ 2014 ГОДИНА

во 000
денари

Опис на позицијата	2014	2013
Активи		
Тековни средства		
Парични средства	462	564
Побарувања	1.401	1.630
Побарувања од вработените	1	2
Финансиски и пресметковни односи	2	2
Активни временски разграничувања	143	784
Вкупно тековни средства	2.009	2.982
Вкупна актива	2.009	2.982
Вонбилиансна актива	427	
Пасива		
Тековни обврски		
Краткорочни обврски спрема добавувачи	31	31
Примени аванси, депозити и кауции	112	112
Пасивни временски разграничувања	1.866	2.839
Вкупно тековни обврски	2.009	2.982
Вкупна пасива	2.009	2.982
Вонбилиансна пасива	427	